

ALAK SÛRESİ

Mekke'de, 1. sırada nazil olmuştur.
19 ayettir.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

Birinci Ayet

إِفْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

Yaratan Rabbinin adıyla oku!

إِفْرَأْ

Mazi fiil: okudu

قَرَأَ

Muzari fiil: okuyor

يَقْرَأُ

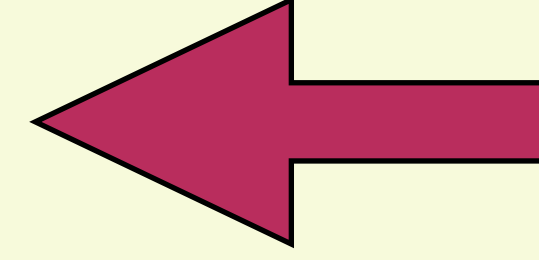
Emir fiil: oku

إِفْرَأْ

رَبُّكَ

إِسْمِ

بِ

بِسْمِ رَبِّكَ

Harf-i cerr: ile بِ

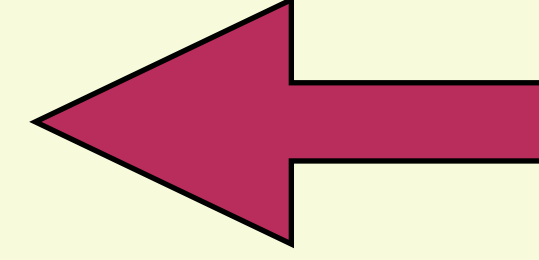
İsim: isim اِسْمِ

Car + mecrur: ismi ile بِاِسْمِ

رَبُّكَ

إِسْمِ

بِ

بِإِسْمِ رَبِّكَ

İsim: Rab

رَبِّ

Tamlama: senin Rabbin

رَبُّكَ

Tamlama: Rabbinin ismi

إِسْمُ رَبِّكَ

Car + mecrur: Rabbinin ismi ile

بِإِسْمِ رَبِّكَ

الَّذِي خَلَقَ

İsm-i mevsul: O ki... الَّذِي

Mazi fiil: yarattı خَلَقَ

إِفْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

Yaratan Rabbinin adıyla oku!

İkinci Ayet

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

O, insanı “alak”dan yarattı.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ

خَلَقَ
Mazi fiil: yarattı

إِنْسَان
İsim: insan

İnsanı yarattı خَلَقَ الْإِنْسَانَ

mef'ûl

mansub

fiil

fâil

مِنْ عَلَقٍ

Harf-i cerr: -den, -dan

مِنْ

İsim: kan pıhtısı, “alak”

عَلَقٍ

Car + mecrur: “alak”dan

مِنْ عَلَقٍ

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

O, insanı “alak”dan yarattı.

Üçüncü Ayet

إِفْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

Oku! Senin Rabbin en cömert olandır.

إِفْرَأْ

Mazi fiil: okudu

قَرَأَ

Muzari fiil: okuyor

يَقْرَأُ

Emir fiil: oku

إِفْرَأْ

وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

İsim: Rab

رَبِّ

Tamlama: senin Rabbin

رَبُّكَ

İsm-i tafdil: en cömert

الْأَكْرَمُ

إِفْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

Oku! Senin Rabbin en cömert olandır.

Dördüncü Ayet

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

O, kalemle yazmayı öğretendir.

الَّذِي عَظَّمَ

İsm-i mevsul: O ki... الَّذِي

Mazi fiil: bildi عَظَّمَ

Mazi fiil / tef'îl bâbı: bildirdi, öğretti عَظَّمَ

Harf-i cerr: ile

بِ

İsim: kalem

قَلَم

Car + mecrur: kalem ile

بِالْقَلَمِ

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

O, kalemle yazmayı öğretendir.

Beşinci Ayet

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

İnsana bilmediğini öğretendir.

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ

Mazi fiil: bildi

عَلَّمَ

Mazi fiil / tef'îl bâbı: bildirdi, öğretti

عَلَّمَ

İsim: insan

إِنْسَان

İnsana öğretti

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ

mansub

mef'ûl

fiil

fâil

لَمْ يَعْلَمْ

Mazi fiil: **bildi**

عَلِمَ

Muzari fiil: **biliyor**

يَعْلَمُ

Cezm edatı + meczum muzari fiil: **bilmedi**

لَمْ يَعْلَمْ

مَا لَمْ يَعْلَمْ

İsm-i mevsul: o şey

مَا

Bilmediği şeyi

مَا لَمْ يَعْلَمْ

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

İnsana bilmediğini öğretendir.

Altıncı Ayet

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّا

Hayır, insan mutlaka azgınlık eder.

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ

Nefiy ve kınama harfi: Hayır, bilakis

كَلَّا

İsim: insan

إِنْسَان

Şüphesiz insan

إِنَّ الْإِنْسَانَ

لَيَطْغَى

Mazi fiil: azgınlık etti, haddi aştı طَغَى

Muzari fiil: azgınlık eder يَطْغَى

Mutlaka azgınlık eder لَيَطْغَى

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّا

Hayır, insan mutlaka azgınlık eder.

Yedinci Ayet

أَنْ رَأَى اسْتَغْنَى

Kendini yeterli gördüğü için...

Masdar harfi

أَنَّ

Mazi fiil: gördü, bildi, zannetti

رَأَى

Mef'ûl ilavesi: onu (kendisini) gördü

رَأَاهُ

Mazi fiil: ihtiyaç hissetmedi, muhtaç olmadı

اِسْتَعْنَى

أَنْ رَأَى اسْتَغْنَى

Kendini yeterli gördüğü için...

Yedi ve sekizinci ayetler:

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ . أَن رَّآهُ اسْتَغْنَى

Hayır, insan kendini yeterli gördüğü için
mutlaka azgınlık eder.

Sekizinci Ayet

إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ

Şüphesiz dönüş ancak Rabbinedir.

Tekid ve nasb harfi: şüphesiz

إِنَّ

Harf-i cerr: -e, -a

إِلَى

Tamlama: senin Rabbin

رَبُّكَ

Car + mecrur: Rabbine

إِلَى رَبِّكَ

İsim: dönüş

الرُّجْعَى

إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ

Şüphesiz dönüş ancak Rabbinedir.

Dokuzuncu Ayet

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى

Sen, engelleyeni gördün mü?

أَرَأَيْتَ

Mazi fiil: gördü, bildi, zannetti رَأَى

Sen: gördün رَأَيْتَ

Soru edatı: Gördün mü? أَرَأَيْتَ

الَّذِي يَنْهَى

İsm-i mevsul: o ki...

الَّذِي

Mazi fiil: alıkoydu, yasakladı, engelledi

نَهَى

Muzari fiil: engelliyor

يَنْهَى

engelleyen kişi

الَّذِي يَنْهَى

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى

Sen, engelleyeni gördün mü?

Onuncu Ayet

عَبْدًا إِذَا صَلَّى

Bir kulu namaz kıldığında...

İsim: kul

عَبْدُ

Mazi fiil: namaz kıldı

صَلَّى

Namaz kıldığı vakit

إِذَا صَلَّى

عَبْدًا إِذَا صَلَّى

Bir kulu namaz kıldığında...

Dokuz ve onuncu ayetler:

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى . عَبْدًا إِذَا صَلَّى

Sen, namaz kıldığında
kulu (bundan) engelleyeni gördün mü?

On birinci Ayet

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى

Ne dersin, ya o (engellenen kul) hidâyet üzere ise

أَرَأَيْتَ

Mazi fiil: gördü, bildi, zannetti

رَأَى

Sen: gördün

رَأَيْتَ

Gördün mü? Ne dersin bu işe?

أَرَأَيْتَ

إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى

Mazi fiil: **idi**

كَانَ

Şart harfi: **idiyse**

إِنْ كَانَ

Harf-i cerr: **üzerinde**

عَلَى

Car + mecrur: **doğru yolda**

عَلَى الْهُدَى

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى

Ne dersin, ya o (engellenen kul) hidâyet üzere ise

On ikinci Ayet

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى

Ya da takvayı

(Allah'a karşı gelmekten sakınmayı) emrediyorsa

Atıf harfi: veya

أَوْ

Mazi fiil: emretti

أَمَرَ

Harf-i cerr: ile

بِ

Car + mecrur: takva ile

بِالتَّقْوَى

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى

Ya da takvayı

(Allah'a karşı gelmekten sakınmayı) emrediyorsa

On üçüncü Ayet

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى

Ne dersin engelleyen,
Peygamberi yalanlamış ve yüz çevirmişse!?

أَرَأَيْتَ

Mazi fiil: gördü, bildi, zannetti

رَأَى

Sen: gördün

رَأَيْتَ

Gördün mü? Ne dersin bu işe?

أَرَأَيْتَ

إِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّى

Mazi fiil / tef'îl bâbı: *yalanladı*

كَذَبَ

Şart harfi: *yalanladıysa*

إِنْ كَذَبَ

Mazi Fiil: *yüz çevirdi, arkasını döndü*

تَوَلَّى

Yalanladıysa ve yüz çevirdiyse?

إِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّى

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى

Ne dersin engelleyen,
Peygamberi yalanlamış ve yüz çevirmişse!?

On dördüncü Ayet

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

O Allah'ın, her şeyi gördüğünü bilmiyor mu?

أَلَمْ يَعْلَمْ

Mazi fiil: **bildi**

عَلِمَ

Muzari fiil: **biliyor**

يَعْلَمُ

Cezm edatı + meczum muzari fiil: **bilmedi**

لَمْ يَعْلَمْ

Soru edatı: **Bilmedi mi?**

أَلَمْ يَعْلَمْ

بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

Tekid ve nasb harfi: şüphesiz

أَنَّ

Mazi fiil: gördü

رَأَى

Muzari fiil: görür, görüyor

يَرَى

Allah'ın görüyor olduğunu

بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

O Allah'ın, her şeyi gördüğünü bilmiyor mu?

On beşinci Ayet

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ

Hayır! Andolsun, eğer vazgeçmezse,
muhakkak onu perçeminden yakalarız.

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ

Mazi fiil: vazgeçti, bıraktı

اِنْتَهَى

Muzari fiil: vazgeçer, vazgeçiyor

يَنْتَهِى

Cezm edatı + meczum muzari fiil: vazgeçmedi

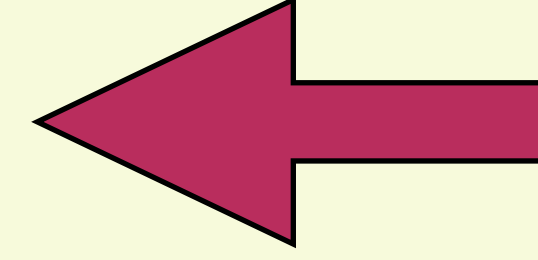
لَمْ يَنْتَهِ

Eğer vazgeçmezse

لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ

Tekid lâmi ve
hafifletilmiş tekid
nûnu

لَنَسْفَعَنَّ

لَنَسْفَعًا

Mazi fiil: kâkülden tutup kavradı

سَفَعَ

Muzari fiil: kâkülden tutup kavırıyor

يَسْفَعُ

Biz: kâkülden tutup kavrarız

نَسْفَعُ

Muhakkak onu yakalarız / kavrarız.

لَنَسْفَعَنَّ

بِالنَّاصِيَةِ

Harf-i cerr: ile

بِ

İsim: Kâkül, perçem

نَاصِيَةِ

(Burada) perçeminden

بِالنَّاصِيَةِ

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ

Hayır! Andolsun, eğer vazgeçmezse,
muhakkak onu perçeminden yakalınız.

On altıncı Ayet

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

O yalancı, günahkâr perçeminden

كَاذِبَةٍ

Mazi fiil: *yalan söyledi*

كَذَبَ

İsm-i fâil: *yalan söyleyen, yalancı*

كَاذِب

Müennes: *yalan söyleyen, yalancı (dişi)*

كَاذِبَةٍ

خَاطِئَةٌ

Mazi fiil: hata yaptı, günah işledi

خَطِئَ

İsm-i fâil: hata yapan, günah işleyen

خَاطِئٌ

Müennes: hata yapan, günah işleyen (dişi)

خَاطِئَةٌ

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

O yalancı, günahkâr perçeminden

On yedinci Ayet

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ

Haydi, taraftarlarını çağırсын.

Mazi fiil: çağırdı, dua etti

دَعَا

Muzari fiil: çağırıyor, çağırır

يَدْعُو

Emr-i gâib: çağırsın

لِيَدْعُ

İsim: meclis, topluluk

نَادِي

Tamlama: onun meclisi, topluluğu

نَادِيَهُ

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ

Haydi, taraftarlarını çağırсын.

On sekizinci Ayet

سَنَدُّعُ الزُّبَانِيَّةِ

Biz de zebânileri çağıracağız.

Mazi fiil: çağırdı, dua etti

دَعَا

Muzari fiil: çağırıyor, çağırır

يَدْعُو

Biz: çağırırız

نَدْعُ

Gelecek zaman: çağıracağız

سَنَدْعُ

İsim: zebaniler

زَبَانِيَّة

سَنَدُّعُ الزُّبَانِيَّةِ

Biz de zebânileri çağıracağız.

On dokuzuncu Ayet

Secde

كَلَّا لَا تُطِيعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

Hayır! Sakın sen ona uyma;
secde et ve Rabbine yaklaş.

لَا تُطِيعُهُ

Mazi fiil: itaat etti

أَطَاعَ

Muzari fiil: itaat eder, ediyor

يُطِيعُ

Nehiy edatı + meczum muzari fiil: itaat etme

لَا تُطِيعُ

Ona itaat etme

لَا تُطِيعُهُ

وَاسْجُدْ

Mazi fiil: secde etti

سَجَدَ

Muzari fiil: secde ediyor, secde eder

يَسْجُدْ

Emir fiil: secde et

اَسْجُدْ

وَاقْتَرِبْ

Mazi fiil: çok yakın oldu, çok yaklaştı

اِقْتَرَبَ

Muzari fiil: çok yaklaşıyor, çok yaklaşıyor

يَقْتَرِبُ

Emir fiil: çok yaklaş

اِقْتَرِبْ

Secde

كَلَّا لَا تُطِيعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

Hayır! Sakın sen ona uyma;
secde et ve Rabbine yaklaş.

صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ
حَسِينٌ